

สารบัญ

ตอนที่	เนื้อหา	หน้า
1.	บทไหว้ครู	14
2.	สมโภชเมืองเชียงใหม่ 700 ปี ร่วมฉลองการครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ขององค์ภูมิพลมหาราช	14
3.	น้อมบูชาพระบรมราชานุสาวรีย์ 3 กษัตริย์	15
4.	ตำนานกล่าวถึงสถานที่ก่อนสามกษัตริย์สร้างบ้านแปลงเมือง	15
5.	พระยามังรายมหาราชเจ้า ทรงอัญเชิญ 2 พระสหายมาปรึกษาหารือ	16
6.	ถึอวาจาสิทธิองค์พระร่วงเจ้าเมืองสุโขทัย-พระยางำเมือง เจ้าเมืองภูมามยาว	16
7.	พระเสื่อเมืองเสออินทขิล-สะคือเมืองเชียงใหม่	16
8.	พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 ทรงเสด็จเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ 3 กษัตริย์ 30 ม.ค. 2527	18
9.	คำจารึกฐานพระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์ (ปริวรรตจากอักษรล้านนาไทย) - ลักษณะคำประพันธ์เป็น “ร้อย” ยาว 38 บรรทัด	19
10.	พระราชประวัติพระยามังรายมหาราชเจ้า	20
11.	พระชนกพระชนนี ราชวงศ์ลาวจักรราช แห่งแคว้นหิรัญเงินยางนคร	21
12.	เอาชื่อพระญาติ กับชื่อพ่อรวมกัน ตั้งนาม “มังราย”	21
13.	อายุ 22 ปี ได้ราชาภิเษกนั่งเมืองแทนบิดา ช้างมงคลหายตามมาพบและสร้างเมืองเชียงราย	21
14.	ยกทัพ 3 พระราชโอรสเจ้า กับพระสหายแผ่แสนยานุภาพขยายเขตแดนสู่หงสาวดีและตีหริภุญชัย	22
15.	ยกเมืองลำพูนให้อามาตย์ย้ายฟ้าปกครอง มาสร้างเวียงกุมกาม เพราะการคมนาคมทางน้ำสะดวก	22
16.	ทรงยกย้ายออกจากเวียงกุมกาม เพราะอยู่ที่ราบลุ่มน้ำท่วมใหญ่	24
17.	สร้างเมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ฤกษ์ 12 เมษายน พ.ศ. 1839	24
18.	ทรงสร้างประตูเมืองกำแพงชั้นใน และกำแพงชั้นนอก	25
19.	นำช่างสิบหมู่มาสร้างบ้านแปลงเมือง	26
20.	ทรงตรากฎหมายมังรายศาสตร์ ระเบียบปกครองบ้านเมือง	26
21.	ด้านการพระศาสนา ทรงรับลัทธิสงฆ์พุทธศาสนา นิกายลังกาวงศ์ จากแคว้นสุโขทัย	26
22.	พระยามังรายมหาราชเจ้า ทรงสวรรคตเสด็จเขตพระชนมายุ 72 วัสสา	26
23.	ตำนานพระราชประวัติพระร่วงเจ้า รามกำแพงมหาราช	27
24.	ศิษย์ร่วมสำนักสถาบันการศึกษา พระสุกกทันตะญาติ เมืองละโว้	27
25.	สั่งสอนธรรมะ ณ แทนมนังคศิลา และประดิษฐ์อักษรไทย	27
26.	ด้านการพระศาสนา นำสงฆ์มาจากลังกามาสู่ไทย เสด็จประพาสเมืองจีน	29
27.	การปกครองบ้านเมืองแบบพ่อกับลูก ทรงแขวนกระดิ่งประตูเมืองรับเรื่องราว ร้องทุกข์ จากประชาชน	29
28.	มีพระบรมราชโองการให้ขุดสระ กระจ่าง อ่างน้ำ เหมืองฝาย ท่อส่งน้ำ แบบชลประทาน	30

ตอนที่	เนื้อหา	หน้า
29.	ร่วมสร้างและร่วมฉลองสมโภชเมืองเชียงใหม่ 3 ปี ให้หลังท่านก็เสด็จสวรรคต พ.ศ. 1842	30
30.	ตำนานพระราชประวัติพระยาเมืองราชธาธิราช แห่งแคว้นภูกามยาว	30
31.	มูลเหตุที่สามกษัตริย์ทรงร่วมดื่มน้ำสาบาน ณ ฝั่งแม่น้ำอิง	31
32.	มูลเหตุที่สามกษัตริย์ร่วมรักสามัคคี เพื่อต่อต้านนักรบ “กูปโลข่าน”	33
33.	ยุคเก็บผักใส่ซ้า-เก็บข้าวใส่เมือง	33
34.	ประวัติอ้ายฟ้าหรืออ้ายฟ้าม่าน ผู้ใช้เล่ห์กลยุยงชาวลำพูนให้แตกแยก	34
35.	ประวัติย่อพระครูบาศรีวิชัย สร้างทางขึ้นวัดพระธาตุดอยสุเทพ	37
36.	ความเจริญรุ่งเรืองยุคสมัยกษัตริย์ราชวงศ์มังรายครองเมืองเชียงใหม่ ทรงสร้างพระบรมธาตุดอยสุเทพ-และสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 8	40
37.	พระนามกษัตริย์ราชวงศ์สุดท้ายของราชวงศ์มังรายปกครองเมืองเชียงใหม่	40
38.	โศกนาฏกรรมบนดินแดนล้านนา น้ำตาชาวเชียงใหม่	41
39.	ชีวะประวัติและวีรกรรมเจ้าทิพช้าง ต้นกำเนิดนามสกุล ณ เชียงใหม่ ณ ลำพูน ณ ลำปาง	42
40.	ทิพช้าง ได้รับยศแต่งตั้งเป็น “พระยาสุลวะฤาไชยสงคราม”	45
41.	คำขวัญจังหวัดเชียงใหม่-เนื้อหาประกอบคำขวัญจังหวัดเชียงใหม่	46
42.	ประเพณีปีใหม่เมืองเชียงใหม่	49
43.	บทพรรณนาชื่อ “ดอกเอื้องเมืองล้านนาไทย” ในงานมหกรรมกล้วยไม้	52
44.	เจ้าภาพกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18 สมโภชเมืองเชียงใหม่	52
45.	เชียงใหม่เมืองงาม 3 ประการ	54
46.	ไว้อาลัยเทิดพระเกียรติสมเด็จพระย่า แม่ฟ้าหลวงไทย	55
47.	ถิ่นท่องเที่ยวไทย เชียงใหม่เมืองงาม	55
48.	บทอวสานจাজิกตำนาน 700 ปี เมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่	59
49.	บทจบคำปณิธาน-คำอุทิศและความปรารถนาอันดีของผู้แต่งคำวขอ	59
 ภาคผนวก		
	บทขับร้อง ชอวัฒนธรรมล้านนาไทย	62
	หลักการและวิธีการเขียนคำขวัญพื้นฐาน	64
	ศัพท์านุกรม	66
	หนังสือตำราและเอกสารอ้างอิง	68
	ประวัติย่อ ผู้แต่งคำประพันธ์	71